

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Vande Kerckvvijdinghe, dat de vvorden vande achterclappers de sielen
vercieren, va[n]de cracht des offerhandens der herten ende tribulatiën,
ende vande blijschap des Heeren ouer een die hem bekeert. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

diewils aen de verheuen Maeght delicate kuis-
kens te getien/ende daer dooz gelijk bouen ge-
sept is van S. Agneete/haet in te stozen als
dooz toegeestinghe/alle het verheughen dat hy
r'hemwaerts ingetrocken hadde/vande her-
ten der wtuerozen die op aertrick memoze
van haer hielden/ en daer dooz scheen de croo-
ne van haer hooft dooz wonder ietichdelycke
beranderinge/ wederom op een nieu blomme
boorts te brengen/die een wonderlycke huyster
gaf tot alle de gene die tot haer deuoot zyn.

Vande Kerckvuydinghe, dat de vvoorden vande
achterclappers de sielen verciere, vade crachte
des offerhandens der herten ende tribulatiē,
ende vande blyſchap des Heeren ouer een die
hem bekeert.

DAT LX. CAPITTEL.

Als men op den seestdagh vande Kerckmiss-
dinge ter Mettenen tijdt las/ Regina Saba
venit ad Salomonem, ende daer na/ cum gemmis
virtutum, &c. Dese beweeght zijnde/ seyde tot
den Heere: Wee my goedertierenste Godt/ende
hoe sal ic clepue ende arme tot v comen die niet
een plaetsken der denghden in my en vinde.
Waer op de Heere: En weet ghy doch dat niet
dat v moeplycheyt aengebden wordt dooz ver-
scheyden achterclappers. Ende sp: Je weet het
Heere/ want ouermids mijn schult hebbe ick
diewils mijnen euen naesten berargert. Waer
op de Heere: Soo dan alle de woorden vande
achterclappers zyn v soo heel denghden/waer
mede ghy verciert tot my mocht comen / ende
ick dooz mijn medelgdende goedertierenhepdt

SS 4 bedwone

bedwonghen zijnde / sal v ontfanghen. En hoe
 dat v leue meer sonder v schult gelastert wort /
 soo ist dat mijn hert doek meer tot v door een
 minnelijcke soeticheyt hem buyght: want daer
 door wort ghy my ghelijck / die in alle mijn
 wercken al tijt verdraepers hebbe gehabt. Hier
 na onder het Resp. Benedic. &c. heeft haer de
 Heere gebracht in een plaetse die wonderlijcker
 was als men wel soude moghen wtspreken / te
 weten: tot het herte Jesu Christi / het welc was
 inde ghesteltenisse van een hups daer men den
 Feestdagh vande Kerck-wydinge in soude ble-
 ren / in het welck als sy ghecomen was docht
 het haer datse bestweec door een ontweerdeelij-
 ke ouerwtbloeyentheyt der genoechten. En sy
 heeft gesept tot den Heere: O mijn Heere / had-
 de ghy mijnen Geest alleenlyc gebracht in een
 plaetse daer v poeten gestaen hadden / ghy sont
 my genoegh voldaen hebben / maer wat sal ic
 beginnen om v te betaele voor een soo wonder-
 lijcke metweerdicheyt / die ghy my nu betoont.
 Waer op de Heere gheantwoordt heeft: Om
 dat ghy v beneersticht my dicwils te geue dat
 weerdighste deel van v substantie / te weten / v
 herte / soo oordeele ick dat het betaemt dat ic v
 doek mijn herte geue / tot v bermaken die uwe
 Godt ben een in al / v cracht / leue / wetenschap
 cost / cleedt / etc. ende al dat een Godtruchtige
 siele soude mogen wenschen. Waer op sy: Wat
 mijn herte v oyt in eenige dingen heeft connen
 toestaen / dat selfste was o mijn Heere v gifte.
 Ende de Heere: Het is my natuerlijck / dat soo
 wien ic voorzome inde gebenedydinge des soe-
 ticheyts / dat ick dien ooc tot den eynde volghe
 inde saligheden der bergeldingen. Ende so wie
 moet my werckt / op dat ick hem my soude be-
 quaein

Vande
 cracht vā-
 de offer-
 hande des
 hertens.

Not.

quaem maken na het welbehaghen van inijn herte/ ist nootfakelijck dat ic my oock voeghe na het welbehagen van alle sijn herte. Als sy in dese genoechte dooz het verstandt ginck spaceren/ soo is booz haer veropenbaert gewordt dat Goddelijck gasthuys vant herte des Heeren / dat ontrent haer met viercantighe costelijcke gesteenten van verscheyden veruen ghestimmert was. Welcke gesteenten schenen met goutwe boeghselen als met mortel by den anderen gheboeght te zijn / ende soose neerstelijck toefagh/ soo heeftse in elc gesien een wonderlijcke aenspelende glinsteringe / waer dooz sy verstaen heeft/ hoe dat int toecomende leuen in elc een bande wtuercozen de weerdigheyt van een sonderlinge gratie/ aen alle de salige geuen sal een genoechlijck verheugen. Want dooz de ghesteltenisse van die boozs. ghesteeenten/ soo heeftse verstaen int Goddelijck herte de Predestinatie oft boozbestieringe van alle de wtuercozen/ en dat de wtuercozen ghehouden zijn d'een den anderen te verdragen/ gelijk den eenen steen de anderen onderhoudt inden muet. Maer dooz dat het geboeghsel vande gesteenten van goudt was/ heeftse verstaen: dat het boozs. verdragen der geloouiger moet geschieden dooz liefde ende simpel meyningen om Godts wille.

Op eenen anderen tijdt op de Vigilie vande Kerckwijdinge/ soose inde ghedaente bande Coninginne Hester eerlijc verciert zijnde met Conincliche cleederen van sonderlinge beblitcheyt doozt medelwercken vanden Heere stonde booz hem den Coninc der Coningē den Heere/ om te bidden booz haer volck / dat is booz de Kercke: soo isse ontfangen gheworden vanden waerachtighen Assuerus seluer / met sulcke

bewijfinge des vriedelijcheyts / dat haer dochter
 datse ingelaten was tot in die sacristie van
 sijn soetste herte. Ende sy heeft gehoozt dat de
 Heere vriedelijcken tot haer seyde: Siet ick
 geue v alle de ouerbloedicheyt vade soeticheyt
 van mijn Goddelijck herte/ waer wt dat ghy
 aen een elck sult moghen mededeplen soo veel
 als ghy seluer wilt/ waer ouer sy als met haer
 handt nemende wt het herte des Heeren/ heeft
 dat wtgestroopt op de menichte vande vbande
 die op dien tydt dooz hun dreyghen haer dooz
 verbeert gemaect hadden. Het welck ghedaen
 zijnde sy verstaen heeft: dat soo aen wien maer
 een druppelken comt te ghenaken vande be-
 spreyinge diese wt het herte vanden Heere had-
 de genomen dat het in dien sulcken daet wer-
 ken sal dat hy daer dooz waerachtelije leetwe-
 sen crigen sal dooz een gereckelijcke penitentie
 tot salicheyt. Hier na soose vierighlycker badt
 booz een persone/ soo scheense een goede mate
 diese wt het herte des Heeren ghenomen hadde
 in haer herte te storten. De welke terstondt
 na datse sulcs ontfangen hadde is heraudert
 gheworden in bitterheydt. Waer ouer als dese
 verwondert was / soo isse dus dooz den Heere
 onderwesen gelwozden. Als yemandt aen sijn
 vrient ghelt gheeft / hy die dat ontfanght die
 heeft sijn vryheyt om daer mede te coopē sulcs
 alst hem gelieft / ende als dooz dat selfste ghelt
 gecocht mogen worden soete appelen en suere/
 so coopen nochtans sommige lieuer suere / ont
 datse schijnen langer te dueren. Otergelijcken
 ick ooc als ic ghedwongen zijnde dooz de gebes-
 den van mijn wtuercozen yemandt gratie in-
 stozte/ die werct in hem sulcs als meest tot sijn
 profijt dienstigh is. Om dat te verstaen: Aen
 som.

sommighe ist veel profytelicker in dit teghen-
 woordigh leuen dooz swaricheden geoeffent te
 worden als dooz soeticheyt der vertroostinge/
 daerom als ick hen gratie instozte/ die woort
 hen verandert inde bitterheyt vā tegenwoort-
 dige beswaringen ende tribulacien/waer dooz
 sy meer ende meer tot mijn gratie bequaem ge-
 maecht wordē na het beste behagen van mijn
 Goddelijck herte. Het welck hoe wel dat het
 hen in dit teghenwoordigh leuen onbekent is:
 soo ist nochtans dat sy dat soo te soeter sullen
 gewaer worden int toecomende leuen/ hoe dat
 sy hier ghetrouwelijcker sullen gearbeyt hebbē
 om allen teghenspoet ter liesden van minen
 naem patientelijc te verdrage. Onder de Met-
 tenen soose haer met haer seluen ende Godt be-
 commerde/ende ghesongen werdt het Respon.
 Vidi ciuitatem, heeft haer de Heere ghedachtigh
 gemact van een woort/ het welck sy de men-
 schen plochte dicwils booz te houwen om hen
 moet te geuen/ op datse Godt betrouwen sou-
 den/ende sy heeft geseyt/op dat ghy soudt we-
 ten ende booz sekerder soudt zyn/ nu sal ick u
 toonen hoe inweerdelijck dat het my aenghe-
 naem is dat de geloouige siele na het ouertredē
 haer bekeerende/ende tot my comende leetwe-
 sen heeft/booz de ouertredinge/ met booznemē
 van booztaen na haer vermoghen / met mijn
 hulpe de sonden te schouwē. Als de Sone van
 den oppersten Coninck dese dinghen seyde: soo
 is hy eerlijc met Keyserlijcke cleederen verciert
 gecomen booz den thoon der glorie van Godt
 den Vader / het selfste Resp. met luyende stem-
 me soetelijck singende/ende seggende: Vidi ciui-
 tatem Sanctam Ierusalem, in welke woorden
 sy verstaē heeft de ontweerdeelijcke soeticheyt/
 waer

Vant pro-
 sijn des
 swaric-
 heyts en
 der tribu-
 lation.

Vade blij-
 schap des
 Heeren
 ouer die
 leetvyesē
 hebben.

waer dooz dat Goddelijc herte beweeght wort
 soo dickwils als pement met droefheyt ouer-
 pepst/ dat hy dooz verstoptheyt des herten oft
 ontbondenheyt der woorden/ oft dooz onpro-
 fytelijke werken getweken is van Godt sijne
 Heere/die hem niet so veel weldaden boozcomt
 ende volghet / ende niet begheerten booz hem
 neemt booztaen hem te willen wachen. Het
 welck soo dickwils als hy dat doet/ soo veel
 maels singht de Sone Godts als ontfanghen
 hebbende een ontweerdeelgeke soetheyt van
 een nieuwe blijfchap/ dese oft desgelijcke woorden
 den aen Godt den Vader. Het dochte haer ooc
 dat onder de woorden : Et audiui vocem ma-
 gnam de Throno dicentem. De Sone Godts
 daer tusschen boeghde alle de woorden die een
 vermoxruwet herte int pepfen verhaelt/ op dese
 ende dierghelycke maniere/ segghende : Wae-
 my ellendighe/ hoe hebbe ick desen tijdt om ge-
 bracht/ niet pepfende op mijnen Heere mijnen
 Godt/ die my soo lief heeft/ ende diergelijcken.
 Ende dese dinghen heeft de Sone Godts inde
 persone vande menscheyt ghesongen in eenen
 contratenor/ als makende eenen soeten distans
 met Godt den Vader die inden bouensanck
 alderexcellentste sanck / Ecce tabernaculum Dei
 cum hominibus, al oft hy al rhemelsch heyt vā
 de salighe Gheesten ghenoyt hadde om hem te
 verwonderen. Waer dooz te kennen ghegeuen
 werdt: dat hy/die soo vermoxruwet niet vollen
 wille booz hem neemt het quaet te betere/ ende
 het goet te beneerstigen/waerachtelijck wort
 het tabernakel Godts/in het welck de Heere
 des Maesteyts hem gheweerdicht te woonen
 als in syn eyghen huys / hy die is den Bruy-
 degom van een verminnende siele/die ghebene-
 dyde

Hoe vvy
 een taber-
 nakel
 Gods
 vorden.

dijdt is inder eewigheyt. Hier Godt den Vader met sijn eertweerdighe handt de Benedictie gesiende/seyde: Ecce noua facio omnia, daer mede willende segghen dat dooz sulcken vermorswinghe ende de Goddelijcke Benedictie/ ende dooz het heylighste leuen bandt Soon Godts/ al verbult wordt ende vernieut inde geloouige siele dat versuymt was. Ende daerom wort meerder blydschap inden Hemel ghehouden ouer eenen sondaer die penitentie doet als ouer negeneneghentigh rechtueerdigen die gheen penitentie van doen en hebben. Want de onepndelijcke goetheyt Godts die gheweerdicht haer in die siele die waerachtelijck leetwesen heeft dooz sijn seluen sulcke wellustigheden te wercken. Ende de Heere die heeft daer by gheboeght. Als ick wat siele het oock zy dooz het verblijden van dit teghentwoordigh leuen leyde tot het hemelsch palleys in dien wonderlijcke wegh/te weten: inden inganck des hemels/ onder andere ghenoechlijckheden/ waer mede ick haer feest bemijse / soo singhe ick haer soetelijck dat doozs. liedeken: Vidi ciuitatem sanctam Ierusalem nouam ascendentem de terra. Dooz welke woorden op eenen oogenblic ick haer instorte alle de ghenoechte/die ick ende alle het hemelsch heyz opt gheuoelt hebben op verscheyden uren van sijn beuoutwe ende leetwesen der sonden.

Hoe dat het ghene dat versuymt is, verbeterd wort

Vande